

Горлачов О.С.

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри сурдопедагогіки та
сурдопсихології імені М.Д.Ярмаченка
факультету спеціальної та інклюзивної освіти
Національного педагогічного університету
імені М.П.Драгоманова
ORCID 0000-0003-3893-3212

СУРДОПЕРЕКЛАД ЯК СКЛАДОВА СУРДОПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ

На сьогодні в соціумі осіб з порушеннями слуху досить актуальною є проблема онлайн-спілкування, зокрема засобами невербальної комунікації (дактильне, міміко-жестове мовлення та сурдопереклад), оскільки, внаслідок карантинних обмежень пов'язаних з всесвітньою пандемією коронавірусу та переходу суспільства у віртуальний простір, глухі та слабочуючі люди почали особливо активно використовувати в житті сучасні технічні засоби онлайн-комунікації. Значна частина міжособистісної, соціальної, освітньої, професійної, культурної тощо діяльності осіб з порушеннями слуху перейшла з реального у віртуальний простір, відбувається так званий процес віртуалізації.

Особи з порушеннями слуху активно застосовують всі доступні їм мобільні електронні системи, сервіси, додатки, програми тощо, але внаслідок того, що в процесі міжособистісного спілкування провідною є невербальна форма комунікації [2, 3], саме тому у віртуальному просторі на перший план виступає використання сервісів відеозв'язку.

В сурдопедагогічній науці проблема невербальної комунікації осіб з порушеннями слуху в мережі інтернет на сьогодні зовсім не досліджена. Тому нами було здійснено експериментальне психолого-педагогічне дослідження особливостей міжособистісної комунікації осіб з порушеннями слуху у всесвітній павутині. Зокрема, в межах наукового вивчення даної проблеми, було здійснено аналіз сурдоперекладацької діяльності в онлайн-середовищі, що спрямовується на соціалізацію та забезпечення доступності до всіх сфер життя та діяльності осіб з порушеннями слуху.

Таким чином, сурдоперекладацька діяльність обумовлюється особливостями візуалізації і сприймання дактильного та міміко-жестового мовлення через все різноманіття системного забезпечення, користувацьких програм, сервісів, соціальних мереж тощо.

Значним недоліком є фізична дистанція власне між сурдоперекладачем та особою з порушенням слуху, що утруднює процес невербальної комунікації, безпосереднього спілкування та особистісного контакту.

Позитивним фактором є безпосередня можливість постійної дистанційної підтримки сурдоперекладачем особи з порушенням слуху та всебічна допомога через засоби онлайн-комунікації. Найбільш популярними, на сьогодні, засобами онлайн-комунікації для осіб з порушеннями слуху виступають користувацькі програмами (Skype, Viber, WhatsApp, Facebook

Messenger, Google Hangouts), публічні соціальні мережі (Facebook, Instagram, Foursquare, Google+, LinkedIn тощо), особисті блоги (Twitter, LiveJournal тощо), соцмедійна користувацька програма TikTok, відеохостинг YouTube, інтернет-пейджери, різноманітні чати, веб-сайти, електронна пошта тощо [1].

Отже, сурдопереклад у віртуальному просторі відбувається на основі загальних умов і вимог щодо сурдоперекладацької діяльності, орієнтуючись та враховуючи особливості технічного забезпечення та онлайн-середовища. Сурдоперекладач через відповідні інтернет-сервіси може надавати допомогу з усіх напрямків життєдіяльності осіб з порушеннями слуху: у сфері освіти, культури, охорони життя та здоров'я, телекомунікації, адміністративно-кримінального та цивільного судочинства і нотаріату, в органах державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємствах, установах та організаціях, в реалізації політичних та виборчих прав тощо.

Література

1. Горлачов О. С. Психологічні особливості міжособистісної комунікації осіб з порушенням слуху в мережі інтернет: онлайн спілкування / *Актуальні проблеми психологічної протидії негативним інформаційним впливам на особистість в умовах сучасних викликів* : Матеріали методологічного семінару НАПН України 8 квітня 2021 року : Зб. матеріалів // За ред. С. Д. Максименка. Київ : Педагогічна думка, 2021. С. 30-37.

2. Горлачов О. С. Теорія міміко-жестового мовлення та сурдоперекладу в структурі формування точності семантичних значень. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Випуск 37* : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 34-39.

3. Зайцева Г. Л. Жест и слово. Научные и методические статьи / И. А. Егорова, А. А. Комарова, Н. А. Чаушьян. Москва : ВТИИ, 2006. 632 с.